

Основни налази о успешности пословања правних лица и предузетника у 2019. години

Тренд раста укупне домаће економије настављен је и током 2019. године. Бруто домаћи производ у Републици Србији је повећан за 4,1% у односу на претходну годину, док је индустријска производња расла спорим темпом (0,3%). Позитивна макроекономска кретања подржали су увећана потрошња и инвестициона активност, пре свега услед прилива страних директних инвестиција, као и раст спољнотрговинске размене. Задржани су ниска стопа инфлације (1,9%) и стабилан девизни курс (вредност динара према еврју је повећана за 0,5%, а у односу на долар опала је за 1,5%).

На крају 2019. године за обављање **привредне делатности** било је регистровано 128.511 привредних друштава, од којих су 106.593 друштва доставила податке за статистичке и друге потребе. Подаци су обрађени за 104.487 привредних друштава, на која се у просеку односи 98,8% кључних финансијских перформанси целе привреде и они чине основ за сагледавање укупних привредних кретања у земљи. Тенденције у пословању привреде дате су према подацима за 105.855 привредних друштава за које су обрађени и јавно објављени редовни годишњи финансијски извештаји за 2018. годину.

Послујући у условима повољног пословног амбијента привредна друштва су наставила тренд повећања броја запослених започет пре пет година. У 2019. години запошљавала су укупно 1.171.890 радника, што је за 30.657 радника више у поређењу са претходном годином.

Поред тога, већ пету годину заредом привреда је пословала профитабилно, с тим да је **позитиван нето резултат**, који су привредна друштва остварила у износу од 391.239 милиона динара, смањен за 12,8% на годишњем нивоу. Са нето добитком од 682.632 милиона динара, мањим за 5,2% од прошлогодишњег, пословало је 62.517 привредних друштава, док је нето губитак у висини од 291.393 милиона динара повећан за 7,3%, а исказало га је 26.649 друштава. Нето резултат није исказало 15.321 привредно друштво.

Профитабилност привреде је остварена из обављања примарне делатности, обзиром да привредна друштва бележе позитиван пословни резултат од 570.685 милиона динара, који је већи за 1,9%. При томе, њихова пословна активност је, са реализованих 11.664.688 милиона динара пословних прихода, увећана за 8,2% у односу на претходну годину. С друге стране, привредна друштва су из финансирања исказала губитак од 37.212 милиона динара, који је за 37,1% мањи од прошлогодишњег услед знатно мањих негативних курсних разлика. У делу усклађивања вредности имовине и потраживања, отписаних потраживања и осталих активности негативан резултат износи 36.330 милиона динара, за разлику од претходне године када је добитак био 45.802 милиона динара.

Позитивне тенденције присутне су и **на нивоу сектора**, будући да су сви сектори пословали профитабилно, а а уз то већина сектора бележи и годишњи раст позитивног нето резултата. Као и претходне године, са највећим укупним добитком пословала су привредна друштва из сектора прерађивачке индустрије, где он износи 110.488 милиона динара и већи је за 13,7%. Истовремено, тај сектор је запошљавао највише радника – укупно њих 381.012, а при томе бележи и највећи пораст запослености – за 13.730 радника. Затим следи сектор трговине на велико и мало, чији је позитиван нето резултат од 79.198 милиона динара увећан за 25,6%, а уз то други је и према броју запослених од 222.049 радника, који је такође повећан (2.676). Високу профитабилност бележи и сектор информисања и комуникација, који је остварио 42.501 милион динара добитка, уз раст од 8,2%. Поред тога, на нивоу сектора је било 50.907 запослених, што је 2.101 радник више у поређењу са претходном годином. Успешно је пословао и сектор грађевинарства, а позитиван резултат тог сектора од 37.421 милион динара је повећан за 49,2%, док је број запослених (77.770), увећан на годишњем нивоу за 5.291 радника.

Више од четири пута је повећан позитиван нето резултат сектора пословања некретнинама, исказан у висини од 24.743 милиона динара, што је превасходно последица промене делатности једног великог система, који је у претходној години пословао у сектору саобраћаја и складиштења. Услед наведеног, значајан пад добитка (78,3%) бележи сектор саобраћаја и складиштења где он износи 13.976 милиона динара. Међутим, позитиван нето резултат је највише смањен (83,7%) у сектору рударства, у коме је исказан у висини од 18.383 милиона динара.

Сектор административних и помоћних услужних делатности се издваја према испољеном расту позитивног нето резултата, који је праћен значајним порастом броја запослених. Укупан добитак тог сектора је 2,1 пут већи у поређењу са претходном годином и износи 13.280 милиона динара, а при томе је број запослених увећан за 6.437 радника, па је запошљавао укупно 82.850 радника. Највећи раст профитабилности је у сектору услуга смештаја и исхране, у коме је реализован преко пет пута већи добитак у односу на претходну годину и износи 2.403 милиона динара. Истовремено, и број запослених је повећан за 2.466 радника, тако да је пословао са 32.191 запосленим.

Посматрано **према величини**, на нивоу свих група привредних друштава, осим микро друштава, остварен је позитиван нето резултат. Највећи укупан добитак од 163.376 милиона динара бележе велика привредна друштва, с тим да је он смањен за 37,4% у поређењу са претходном годином. При томе, она су запошљавала 6.614 радника више, што је укупно 364.846 радника. Тенденције позитивног резултата су сличне код средњих и малих привредних друштава, која су остварила 117.244 милиона динара односно 116.641 милион динара добитка, уз годишњи раст од 13,3% односно 12,3%. Међутим, број запослених је највише повећан код друштава средње величине - за 20.263 радника, тако да су она пословала са укупно 253.254 радника. Мала друштва су увећала број запослених за 5.557 радника и запошљавала су 318.992 радника. С друге стране, микро друштва, као најбројнији сегмент привреде (91.609), на укупном нивоу су исказала губитак од 6.022 милиона динара, мањи за 69,4% од прошлогодишњег, а при томе укупан број запослених су смањила за 1.777 радника и пословала су са 234.798 радника.

Гледано са аспекта **територије**, највећи позитиван нето резултат остварила су привредна друштва из Београдског региона, с тим да је укупан добитак у висини од 184.931 милион динара мањи за 5,6% у поређењу са претходном годином. Истовремено, она су запошљавала и највише радника (511.111), а бележе и највећи раст броја запослених (13.199). Високу профитабилност постигла су и друштва из Региона Војводине, са позитивним нето резултатом од 112.397 милиона динара, при чему су број запослених увећала за 6.392 радника, што чини укупно 292.728 запослених. Међутим, најизраженији раст профитабилности је у Региону Шумадије и Западне Србије, где је добитак повећан за 56,9% и износи 69.487 милиона динара. Истовремено, број запослених од 142.710 радника је на годишњем нивоу већи за 5.365 радника. У Региону Јужне и Источне Србије укупан добитак у износу од 25.875 милиона динара је смањен за 77,2%, док је у Региону Косово и Метохија исказан негативан нето резултат од 1.450 милиона динара, који је за 37,6% мањи од прошлогодишњег.

Јавна предузећа бележе на укупном нивоу губитак од 574 милиона динара, за разлику од претходне године када су пословала позитивно (3.477 милиона динара). Међутим, и она су из пословне активности остварила добитак, који износи 19.464 милиона динара, мада је за 22,7% смањен на годишњем нивоу, док позитиван резултат из финансирања износи 3.510 милиона динара и већи је за 7,0%. Укупан негативан резултат определио је губитак из осталих активности од 20.746 милиона динара, који је притом смањен за 4,6%. Са нето добитком су пословала 394 предузећа, са нето губитком 134, а без исказаног резултата је било 21 предузеће. У јавним предузећима (укупно 549) је било запослено 115.474 радника, што је за 2.284 радника мање у односу на претходну годину.

Предузетници су у 2019. години профитабилно пословали и остварили су 32.710 милиона динара добитка. Податке за статистичке и друге потребе доставило је 110.811 предузетника, а они обрађени за њих 108.557, који су запошљавали 210.455 радника. Позитиван нето резултат бележе и **установе које обављају делатност ради стицања добити**, при чему њихов добитак износи 12.362 милиона динара и већи је за 54,5% у односу на претходну годину. У 1.475 установа било је запослено укупно 36.814 радника.

Позитивна кретања у домаћој економији у 2019. години одразила су се и на пословање **финансијских институција**, па све групе активних финансијских институција бележе позитивне резултате. Сектор банака, као доминантан део домаћег финансијског система, остварио је позитиван резултат периода од 64.065 милиона динара, што је за 9,0% мање у поређењу са претходном годином. При томе, у укупно 26 банака било је запослено 22.739 радника, односно 136 мање него у 2018. години. На тржишту осигурања пословало је 19 друштава, а остварени позитиван резултат од 11.357 милиона динара повећан је за 28,2%, с тим да број запослених смањен за 106 радника, па су била укупно 10.543 запослена. Даваоци финансијског лизинга (укупно 13) исказали су добитак од 762 милиона динара, који је за 42,7% смањен на годишњем нивоу. Малобројни учесници на тржишту капитала такође бележе позитивне резултате, тако да су брокерско-дилерска друштва (17) остварила укупан добитак од 7.968 милиона динара мањи за 20,0%, док су друштва за управљање добровољним пензијским (4) и друштва за управљање инвестиционим фондовима (5) повећала позитиван резултат и он износи 196 милиона динара односно 76 милиона динара.

Непрофитне институције у 2019. години бележе боље резултате и исказале су нето вишак прихода над расходима од 5.543 милиона динара, који је скоро дуплиран у поређењу са претходном годином. Од укупно 56.348 непрофитних институција, податке за статистичке и друге потребе је доставило њих 47.082, а исти су обрађени за 46.081 институцију. Те институције су своје активности обављале са 16.263 радника (15.998 у 2018.). Посматрано према облику организовања, удружења, друштва и савези у области спорта бележе највећи позитиван резултат у висини од 1.853 милиона динара, уз вишеструки годишњи раст. При томе, њих 12.126 је своје активности обављало са 3.842 радника. Висок позитиван резултат су исказала и удружења, с тим да он износи 1.791 милион динара и за 11,9% је већи у односу на претходну годину. Укупно 26.363 удружења запошљавала су 7.703 радника.